

Ohje edustajalle: Ukrainasta paenneet, ilman huoltajaa olevat lapset

Tämä ohje on tarkoitettu ilman huoltajaa olevan lapsen edustajalle. Ohjeessa kerrotaan

- Tilapäisestä suojelusta Suomessa
- Turvapaikan hakemisesta Suomesta Ukrainasta pakenemisen jälkeen

Tilapäinen suojele

Ukrainasta paenneiden kannattaa hakea tilapäistä suojelua. Tilapäinen suojele on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville ja heille, jotka eivät voi palata Ukrainaan sodan takia. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on tarjota nopeasti väliaikaista suojelua. Hakemus on ilmainen.

- Tilapäistä suojelua hakevan ei tarvitse perustella, miksi hän hakee tilapäistä suojelua.
- Maahanmuuttovirasto voi tehdä päätöksen tilapäisen suojelun hakemukseen huomattavasti nopeammin kuin turvapaikkahakemukseen.

Kuka voi saada tilapäistä suojelua?

Tilapäistä suojelua voidaan myöntää vain

- Ukrainan kansalaisille, jotka eivät voi palata takaisin Ukrainaan Venäjän hyökkäyksen takia.
- Euroopan unionin ja Schengen-sopimuksen ulkopuolisten maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille, jotka ovat oleskelleet Ukrainassa laillisesti ja joiden paluu lähtömaahan turvallisesti ja pysyvästi ei ole mahdollista.
- Ukrainalaisten ja Ukrainassa kansainvälistä suojelua tai vastaavaa kansallista suojelua saaneiden perheenjäsenille, jos perheside on muodostettu Ukrainassa ennen 24.2.2022.
 - Perheenjäsenten ei tarvitse hakea samanaikaisesti. He voivat esimerkiksi tulla Suomeen myöhemmin ja hakea sitten tilapäistä suojelua

Näin tilapäisen suojelun hakemuksen käsittely etenee

1. Kun lapsi on hakenut tilapäistä suojelua poliisiin tai rajaviranomaisen luona Suomessa, poliisi tai rajaviranomainen rekisteröi hakemuksen.
2. Rekisteröinnin jälkeen Maahanmuuttovirasto tekee päätöksen hakemukseen.
 - Maahanmuuttovirasto kuulee lasta ennen päätöksentekoa vain, jos se arvioi siihen olevan erityinen syy.
3. Lapsi ja edustaja saavat päätöksen tiedoksi.

Alle 15-vuotiaat lapset

- Maahanmuuttovirasto lähettää päätöksen vasta, kun edustaja on määrätty.
- Päätös lähetetään tiedoksi edustajalle tavallisena kirjeenä.

- Päätös lähetetään samalla tavalla riippumatta siitä, asuuko lapsi ryhmäkodissa vai yksityismajoituksessa.
- Oleskelulupakortin lähettäminen
 - Jos oleskelulupakortti on jo valmistunut, se on päätöksen mukana.
 - Jos oleskelulupakorttia ei vielä ole, Maahanmuuttovirasto lähettää sen myöhemmin päätöksen lähettämisen jälkeen tavallisena kirjeenä edustajalle.

15-17 -vuotiaalle lapset

- Maahanmuuttovirasto lähettää päätöksen vasta, kun edustaja on määrätty.
- Päätös lähetetään tiedoksi sekä edustajalle että lapselle itselleen tavallisena kirjeenä.
- Jos lapsi asuu ryhmäkodissa tai vastaanottokeskuksessa,
 - Maahanmuuttovirasto lähettää lapselle päätöksen lapsen nimellä, omassa suljetussa kirjekuoressa ryhmäkotiin tai vastaanottokeskukseen, jossa lapsi majoittuu.
 - Ryhmäkoti tai vastaanottokeskus jakaa kirjeet asiakkaille samalla tavalla kuin muun asiakkaiden postin.
- Jos lapsi asuu yksityismajoituksessa,
 - Maahanmuuttovirasto lähettää lapselle päätöksen tavallisena kirjeenä postitse siihen osoitteeseen, joka on ilmoitettu lapsen osoitteeksi Suomessa.
- Jos lapsi ei saa päätöstä tiedoksi postitse, hän saa sen tiedoksi Maahanmuuttovirastossa tai poliisissa. Migri tai poliisi huolehtivat, että myös edustaja saa päätöksen tiedoksi.
- Oleskelulupakortin lähettäminen
 - Jos oleskelulupakortti on jo valmistunut, se on päätöksen mukana.
 - Jos oleskelulupakorttia ei vielä ole, Maahanmuuttovirasto lähettää sen myöhemmin päätöksen lähettämisen jälkeen tavallisena kirjeenä edustajalle.

Jos lapsi on hakenut myös turvapaikkaa

Maahanmuuttovirasto keskeyttää lapsen turvapaikkahakemuksen käsittelyn siksi aikaa, kun lapsen oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella on voimassa.

Tilapäisen suojelun oleskeluvan pituus

Maahanmuuttovirasto voi myöntää oleskeluluvan tilapäisen suojelun perusteella enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan.

Euroopan unionin neuvoston päätöksen perusteella tilapäisen suojelun oleskelulupia myönnetään 4.3.2023 asti, mutta jatkolupia voidaan myöntää vielä sen jälkeen, ellei Euroopan unionin neuvosto lakkautta päätöstään tilapäisestä suojelusta.

Valittaminen tilapäistä suojelua koskevasta päätöksestä

Tilapäisen suojelun hakemukseen tehdystä, myönteisestä päätöksestä ei voi valittaa, jos

- lapsi on hakenut turvapaikkaa ja
- turvapaikkahakemuksen käsittely on vielä kesken.

Jos tilapäisen suojelun hakemukseen tehty päätös on kielteinen, päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen. Päätöksen mukana on ohjeet valituksen tekemiseen.

Turvapaikan hakeminen Suomesta Ukrainasta pakenemisen jälkeen

- Lapsi voi hakea turvapaikkaa milloin tahansa, vaikka hän olisi saanut tilapäistä suojelua. Lapsi voi hakea turvapaikkaa myös vasta sen jälkeen, kun hänen oleskelulupansa tilapäisen suojelun perusteella on päättynyt.
- Turvapaikan hakeminen on tarkoitettu tilanteeseen, jossa lapsi pelkää henkilökohtaista vainoa kotimaassaan tai pysyvässä asuinmaassaan alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen johdosta, **ja hän ei** voi saada kotimaassaan tai pysyvän asuinmaassaan suojelua.
- Jos lapsi hakee turvapaikkaa, hänen pitää ilmoittaa siitä henkilökohtaisesti poliisin tai rajaviranomaisen luona. Edustaja auttaa lasta hakemuksen tekemisessä.
- Maahanmuuttovirasto keskeyttää lapsen turvapaikkahakemuksen käsittelyn siksi ajaksi, kun oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella on voimassa.

Milloin Maahanmuuttovirasto jatkaa turvapaikkahakemuksen käsittelyä?

- Jos lapsi on alle 15-vuotias, kun lapsen oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella on päättynyt, Maahanmuuttovirasto kysyy kirjeellä edustajalta, haluaako lapsi, että turvapaikkahakemuksen käsittelyä jatketaan.
- Jos lapsi on 15-17 -vuotias, kun lapsen oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella on päättynyt, Maahanmuuttovirasto kysyy kirjeellä edustajalta ja lapselta itseltään, haluaako lapsi, että turvapaikkahakemuksen käsittelyä jatketaan.
- Jos lapsi täyttää 18 vuotta ennen tilapäisen suojelun oleskeluluvan voimassaolon päättymistä, Maahanmuuttovirasto lähettää kirjeen hänelle itselleen.
- Jos lapsi haluaa, että turvapaikkahakemuksen käsittelyä jatketaan, edustajan pitää ilmoittaa siitä Maahanmuuttovirastolle viimeistään annettuna määräpäivänä. Maahanmuuttovirasto käsittelee hakemuksen normaalin turvapaikkatutkinnan mukaisesti. Lue lisää verkkosivuiltamme migri.fi/turvapaikka-suomesta.
- Jos lapsi ei halua, että turvapaikkahakemuksen käsittelyä jatketaan tai jos edustaja ei vastaa Maahanmuuttoviraston kirjeeseen viimeistään annettuna määräpäivänä, Maahanmuuttovirasto tekee turvapaikkahakemukseen raukeamispäätöksen. Raukeamispäätöksestä ei voi valittaa. Tämä kerrotaan päätöksessä.
- Maahanmuuttovirasto tekee turvapaikkahakemukseen raukeamispäätöksen myös siinä tapauksessa, jos lapsi peruuttaa turvapaikkahakemuksen tai poistuu Suomesta.

Muita tilanteita, joissa turvapaikkahakemus käsitellään

- Turvapaikkahakemus käsitellään tilapäisen suojelun aikana, jos tähän ilmenee perusteltu syy.
- Maahanmuuttovirasto käsittelee turvapaikkahakemuksen myös siinä tapauksessa, jos lasta koskeva maasta poistamisasia tulee vireille.

Lapsen ja vanhemman välisen yhteyden palauttaminen

Lapsen edun vuoksi on tärkeää, että edustaja selvittää, onko lapsella yhteys vanhempansa. Jos yhteyttä ei ole ja sen palauttaminen on lapsen edun mukaista, edustaja voi olla yhteydessä Ukrainan Suomen suurlähetystöön. Lähetystön tarjoama apu voi olla ensiarvoista, sillä myös lapsen vanhempien ja sukulaisten voidaan katsoa ensisijaisesti lähestyvän oman maansa lähetystöä, mikäli yhteys lapseen on katkennut.

Ukrainasta paenneiden joukossa on myös turvapaikkaa hakeneita ilman huoltajaa olevia lapsia. Ukrainan suurlähetystöön tai viranomaisiin ei tule olla yhteydessä, jos lapseen kohdistuu uhkaa kotimaan viranomaisten taholta. Vanhempia voi etsiä myös Suomen Punaisen Ristin kautta. Tarvittaessa edustaja voi olla asiaan liittyen yhteydessä myös Maahanmuuttoviraston turvapaikkayksikössä jäljittämiskoordinaattorina toimivaan alaikäisasantuntijaan (alaikaiset.eryt@migri.fi).

Ilmoittautuminen Ukrainan lähetystöön

Ukrainan Suomen suurlähetystö on toivonut saavansa tiedon Suomessa ilman huoltajaa oleskelevista alaikäisistä pystyäkseen seuraamaan ukrainalaisten ilman huoltajaa pakoon lähteneiden alaikäisten tilannetta. Hakija ja edustaja voivat halutessaan ilmoittaa Suomessa oleskelusta lähetystölle.

Tärkeitä linkkejä

- Ohjeet Ukrainasta paenneille ja heitä auttaville ihmisille: migri.fi/ukraina
- Tilapäinen suojelu: migri.fi/tilapainen-suojelu
- Usein kysytyt kysymykset Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan: migri.fi/ukk-ukraina
- Jaettavat ohjeet Ukrainasta paenneille: migri.fi/ukraina-asiakasohjeet